

PRACTICILE PARTENERIATULUI PUBLIC-PRIVAT ÎN REPUBLICA MOLDOVA – INSTRUMENT DE COOPERARE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

Tatiana OLARU

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Parteneriatul public-privat (PPP) este un instrument de soluționarea problemelor financiare cu care se confrunta administrațiile publice în procesul de efectuare a unor construcții majore pentru societate și în sectorul serviciilor. Astfel, fiind o soluție pentru crearea de noi locuri de muncă, nu afectează bugetul public și favorizează dezvoltarea economică.*

Cuvinte cheie: *Parteneriat Public-Privat (PPP), dezvoltarea economică, persoană publică, persoana privată.*

Practica de parteneriat public-privat este una mai nouă pentru Republica Moldova, ea fiind utilizată pe larg în țările dezvoltate. Începuturile acestui parteneriat vine din practica Franței de la mijlocul secolului XIX. [2, p. 13]

O creștere a interesului față de parteneriatul public-privat s-a observat în ultimele decenii, statul fiind cointerestat tot mai mult și mai mult în creșterea calității serviciilor publice dar în același timp s-au confruntat cu deficiențe bugetare pentru astfel de proiecte.

Conform legii Republicii Moldova cu privire la parteneriatul public-privat, noțiunea de PPP fiind relație de bază între partenerul public și partenerul privat, având la bază un interes public, în scopul elaborării și/sau implementării unui proiect, furnizării unui serviciu de orice natură, care în mod tradițional este furnizat de partener public. [1, art. 17]

În Republica Moldova această noțiune nu este atât de nouă. În vederea dezvoltării și implementării acestei practici au fost luate care măsuri și inițiate careva proiecte de îmbunătățire a legislației și practicii referitor la parteneriatul public-privat. Astfel, în 2007 a fost semnată o înțelegere între Ministerul Economiei și UNDP Moldova pentru a dezvolta și promova parteneriatul public-privat în Moldova, în perioada 2007-2010 a fost elaborat cadrul legal și instituțional, armonizarea legislației pentru inițierea proiectului pilot de verificare a funcționalității noilor implementări. În 2010 a fost creată Direcția de Parteneriat Public-Privat la Agenția de Proprietate Publică în cadrul Ministerului Economiei. [4. p. 5]

Cadrul legal primar PPP este Legea de bază nr. 121-XVI din 04.05.2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice; Legea nr. -534-XIII din 13.07.2005 cu privire la concesionarea; Legea nr. 179-XVI din 10.07.2008 cu privire la parteneriatul public-privat.

Principiile PPP-lui din Republica Moldova constă în: egalitatea în tratarea și alegerea partenerilor, imparțialitate și non-discriminare, transparență, balanța, compensare de finanțare, cooperarea; libertatea contractuală. Structura de cadru instituțional include: Guvernul; Ministerul Economiei; Agenția Proprietății Publice; Ministerul Finanțelor; Autoritățile locale; Consiliul Național de parteneriat public-privat (CNPPP); Structura funcțională de competență generală, fără personalitate juridică, constituită în cadrul Guvernului pentru a evalua politica de stat cu privire la parteneriatul public-privat pentru a defini prioritățile și strategiile de punere în aplicare a PPP în Republica Moldova.

Proiectele inițiate pe parcursul acestei perioade în Republica Moldova:

- Proiectul concesionării parcurii cu câteva nivele pe teritoriul Aeroportului Internațional Chișinău ce include: capacitatea de a parca 800 de unități în apropierea aeroportului; dreptul de concesiune pe 20 ani; veniturile din exploatare (principiu BOT – Construiește – Gestionează – Transmite);

- "PROIECTUL MOLDOVA SĂNĂTATE PPP" elaborat de IFC (International Finance Corporation) și prevede: construirea, finanțarea, dotarea și funcționarea unui nou centru de radioterapie ("Centru de

Radioterapie"); dotarea și funcționarea unui centru de diagnostic imagistic ("Diagnostic Imaging Center"), în Spitalul Republican;

- Amenajarea stațiilor de așteptare: construirea a 300 stații de așteptare a transportului public urban în complex cu oferirea posibilității de autorizare și amplasare a dispozitivelor de publicitate și a publicității exterioare în municipiul Chișinău; termenul contractului – 10 ani; la sfârșitul contractului partenerul public preia stațiile construite cu titlu gratuit;

- Centrul Familiar – crearea și amenajarea unui centru pentru tineri cu posibilitatea de a învăța, crea și a se autoexprima prin activitățile de educație fizică și sport; termenul de 10 ani; la sfârșitul contractului partenerul public preia stațiile construite cu titlu gratuit;

- Transport public: achiziționarea de mijloace de transport adăugătoare; termenul – 1 an;

- Obținerea gazului biologic și producerea energiei electrice prin captarea și utilizarea gazelor obținute de la prelucrarea deșeurilor stocate la poligonul de deșeuri menajere a mun. Chișinău;

- Mansardarea blocurilor de locuit;

- Construcția caselor de locuit cu ipotecă socială;

- Amenajarea parcului „Valea Morilor”

- Centrul de Incubare, Transfer și Afaceri Chișinău;

- Întreținerea, amenajarea și protecția spațiilor verzi din mun. Chișinău;

- Construcția stației de epurare biologică a mun. Chișinău și îmbunătățirea infrastructurii și serviciului de asigurare cu apă potabilă și canalizare, etc.

Toate aceste proiecte și multe altele implementate în Republica Moldova vin în susținerea avantejelor acestui tip de parteneriat cum ar fi: PPP-urile pot ajuta la redefinirea rolului directă a statului în economie; PPP-urile au un impact pozitiv asupra finanțelor publice; PPP-urile pot contribui la crearea de locuri de muncă; există un tratament fiscal special pentru PPP-urilor ("off bilanț" tratament); și PPP-urile ar putea duce la o mai bună absorbție a fondurilor UE.[3, p. 8]

De asemenea, Parteneriatul Public-Privat ajută statul în gestionarea serviciilor care nu pot fi efectuate de către persoanele publice și pot fi inițiate proiecte majore de reconstrucție a infrastructurii. Lucrări care sunt foarte costisitoare pentru a le efectua și a le menține pe parcurs. Împărțirea cheltuielilor și a riscurilor este unul din argumente de ce statul ar trebui să apeleze la așa instrument. Ca părți negative poate fi implementarea acestor parteneriate pot devia de la condițiile contractuale și pot deriva de la calitatea necesară, astfel statul trebuie să fie pregătit pentru controlul și monitorizarea rezultatelor.

Ca concluzie se poate spune că parteneriatul public-privat este un instrument sigur pentru ridicarea calității vieții cetățenilor unui stat respectiv contribuind și la dezvoltarea economică.

Bibliografie

1. Legea Republicii Moldova privind PPP nr 179-XVI din 10.07.2008;
2. Institutul pentru politici publice, 2004, *Ghid practice pentru parteneriatul public-privat*, București;
3. Plumb I., Zamfir A., Mina L., 2009, PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS - SOLUTION OR VICTIM OF THE CURRENT ECONOMIC CRISIS?, Academia de studii economice, București;
4. Potlog I., 2011, PPP Development Stage in Republic of Moldova, CAPACITY BUILDING WORKSHOP ON PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIPS (Ppps) IN SOUTH EAST EUROPE, Croația.